

Mlha i světlo v Neprostoru. Jedinečná bakalářská práce ožije v krytu

13.8.2025 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Efekt, který člověk uvnitř během tápání a nejistého našlapování mezi betonovými zdmi zažívá, připomíná Tyndallův rozptyl, když například světlo prosvěcuje mlhu. Jen těžko popsatelnou tajemnou atmosféru umocňuje hudba, která se line z četných reproduktorů.

„Je to multimediální instalace, která má redefinovat prostor. Mým záměrem bylo dostat člověka přímo do instalace. Aby ji vnímal celým svým tělem všude kolem sebe. Prostor krytu byl pro to zcela ideální a jsem moc rád, že jsem jej dostal k dispozici,“ říká autor Neprostoru Ondřej Kábele, absolvent bakalářského studijního programu návrhářství skla a šperku na Katedře designu Fakulty textilní TUL.

Kryt je místem, které má chránit, ale zároveň v sobě nese tíhu nejistoty. Zároveň je paradoxem: slibuje bezpečí, a přitom nás odděluje od světa, o jehož aktuálním stavu nic nevíme. Může být útočištěm, ale i místem konce. Světlo a zvuk, rozptýlené v mlze a bez řádu, vytvářejí proměnlivý prostor, v němž se ztrácí orientace i čas. Instalace nabízí stav pozastavení – mimo tok každodennosti, na prahu mezi očekáváním a neznámem.

„Je to odkaz na to, jak jsme přehlcní vjemy. Občas bych se rád oprostil od světa venku a v tom byl kryt tak zajímavý. Zároveň je kryt místem, kde bychom se mohli za určité situace objevit, žít a třeba bychom tu mohli i nalézt svůj konec. Člověk si to ale musí sám projít a prožít a nechat vše na sebe působit,“ dodává Ondřej Kábele. Od nového akademického roku bude Ondřej pokračovat v navazujícím studijním programu Design – textil, oděv, sklo, šperk se specializací na sklo.

Vedoucí práce Václav Řezáč z katedry designu FT TUL doplňuje: *„Instalace nemluví, ale šeptá: o nejistotě, o hmatu beztvareho, o čase, který neměří vteřiny, ale rozostřuje náš zrak a orientaci. Prostor krytu není rámcem, ale je součástí dialogu, kde každé echo, každý paprsek a zvířený oblak mlhy hraje roli v dramatu nepojmenovatelného. Zdá se, že dílo netrvá, ale spíše se děje. A v tomto dění, těžko uchopitelném, se ukrývá jeho síla i křehkost.“*

Podle Václava Řezáče nevytvořil Ondřej Kábele pouze školní práci. *„Vykonal čin, tichý akt na hranici prostoru, času a vnímání. Ondřejova instalace v útrobách Krytu civilního obrany v Liberci nepůsobí jako pouhá odpověď na zadání; je to samostatně dýchající organismus, v němž světlo jen nezáří, ale váhá, klopýtá a stává se tělem. Není zde nic, co by stálo pevně. Návštěvník se potácí, jako by mu byla odejmuta jistota zemské přitažlivosti, jako by se podlaha záměrně rozhodla nebýt.“*

Prohlídky Neprostoru začínají v Krytu civilní obrany v liberecké Lucemburské ulici od 26. srpna. Více informací.

Ondřej Kábele získal před dvěma lety první místo v Ceně Stanislava Libenského za dílo, které vytvořil během studijního pobytu ve sklářské škole TIGA v Japonsku. Psali jsme.

Adam Pluhař

<https://tuni.tul.cz/a/mlha-i-svetlo-v-neprostoru-jedinecna-bakalarska-prace-ozije-v-krytu-162814.html>